

Календар знаменних і пам'ятних дат
(The Calendar of Significant and Memorable dates – OCTOBER – 2025)

Жовтень

1 жовтня – Міжнародний день музики (*International Day of Music*)

Міжнародний день музики – це професійне свято для всіх, чие життя пов'язане з нотами, піснями, музичними інструментами. Понад 150 країн беруть участь у святкуванні об'єднувальної сили музики. Рішення про проведення Міжнародного дня музики було прийнято на 15-й Генеральній асамблеї Міжнародної музичної ради (ІМС) при ЮНЕСКО в [Лозанні](#) в [1975](#) році.

Мета свята – вшанування музичного мистецтва, його здатності сприяти миру та взаєморозумінню між різними культурами, обмін досвідом і розвиток культур народів. Проведення цього дня акцентує увагу на терапевтичній і надихаючій силі музики, яка завжди була і зараз є символом нашої національної ідентичності. Сьогодні музиканти всього світу записують пісні на підтримку України, міжнародні майстри долучають свої голоси до української музики. Наразі музика – це справжній символ єдності.

1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку
(*International Day of Older Persons*)

Відповідно до прийнятої в 1990 році Генеральною Асамблеєю ООН резолюції № A/RES/45/106 щорічно 1 жовтня у світі відзначають Міжнародний день людей похилого віку, який є символом єдності та спадкоємності поколінь. **Мета проведення** – нагадати всім про людський обов'язок бути турботливими й милосердними до найповажнішої частини суспільства, яка зробила свій внесок у його розвиток і своєю мудрістю та життєвим досвідом надихає сучасників.

Особами похилого віку вважають тих, хто досяг 65 років, довгожителами – які досягли віку понад 90 років, а тих, які прожили понад 110 років, називають «[супер довгожителі](#)». У світі є декілька місць, де компактно проживає багато довгожителів. Такі місця називають «блакитними зонами»: [Префектура Окінава](#) (Японія), острів [Сардинія](#) (Італія), острів Ікарія (Греція), півострів [Нікоя](#) (Коста-Рика), місто [Лома-Лінда](#) (штат Каліфорнія, [США](#)).

Відповідно до Указу Президента України (від 24.09.2004 № 1135/2004)

1 жовтня в Україні відзначають День ветерана. У цей день висловлюють повагу та подяку як ветеранам Другої світової війни, так і воїнам, які боронять незалежність держави в умовах повномасштабної російської агресії.

1 жовтня – Всесвітній день какао та шоколаду
(*World Cocoa and Chocolate Day*)

Цю подію започатковано у 2010 році Французькою академією шоколаду в Мілані. До Європи какао-боби потрапили в XVI столітті, після відкриття Америки Колумбом. З Іспанії шоколадний смаколик поширився континентом.

Мета цієї події – оцінити працю дрібних плантаторів із країн-виробників какао, зміцнити зв'язки та синергію між усіма зацікавленими сторонами індустрії какао, підвищити обізнаність споживачів про походження та умови виробництва шоколаду, його значення для здоров'я.

1 жовтня – День захисників і захисниць України

Міжнародна назва: *Day of Defenders of Ukraine*

Свято День захисників і захисниць України відзначається 1 жовтня водночас з іншими святами: Покрови Пресвятої Богородиці, Днем Українського козацтва та Днем Української Повстанської Армії (згідно з Указом Президента України від 28 липня 2023 року № 455/2023).

Метою визначено вшанування мужності та героїзму захисників незалежності й територіальної цілісності України під час російської агресії, військових традицій і звичаїв Українського народу від часів козаччини до років визвольного руху у двадцятому столітті та сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві. Відзначається це свято всім народом України, особливо воїнами, ветеранами, волонтерами та їхніми родинами.

1 жовтня – День українського козацтва

Міжнародна назва: *Day of the Ukrainian Cossacks*

Свято встановлено з метою вшанування величі та слави українського козацтва, його внеску в розвиток української держави. Воно поєднує гордість за незламний історичний дух українського народу й повагу до його самовідданої боротьби за свободу та незалежність. Цей день також відомий як Покрова Пресвятої Богородиці, яка є покровителькою козаків.

Поширену інформацію про козацтво буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

2 жовтня – Міжнародний день соціального педагога

(International Social Worker Day)

Офіційно цей день засновано 2009 року на XVII Міжнародній конференції соціальних педагогів у Копенгагені. **Мета** – відзначити важливу роль соціальних педагогів у суспільстві; об'єднати зусилля фахівців із різних країн.

Соціальні педагоги постійно співпрацюють із психологами. У закладах освіти України ці спеціалісти разом є психологічною службою освіти. **Основні завдання соціального педагога:** профілактична, роз'яснювальна, корекційна робота, забезпечення здоров'я дітей, які навчаються в закладі, зокрема фізичного, психічного, соціального. Соціальний педагог – це не просто професія, а покликання. В умовах сучасних соціальних викликів їхня праця має особливо велике значення.

2 жовтня – Міжнародний день ненасильства

(International Day of Non-Violence)

Генеральна Асамблея ООН започаткувала це свято 27 червня 2007 року резолюцією № A/RES/61/271. Саме в цей день народився індійський політичний

діяч Магатма Ганді, який присвятив своє життя боротьбі з насильством і став героєм країни. Тому **головна мета цієї події** – звернути увагу людства на принципи миру та взаєморозуміння, відкидаючи агресію та насильство. Цей день присвячений спілкуванню та обговоренню питань миру й гармонії у світі. Ненасильницькими діями, які можуть застосовувати громадяни для захисту своїх прав, визнані: пікетування, марші, відмова від співробітництва, блокування приміщень тощо.

3 жовтня – Всесвітній день посмішки (*World Smile Day*)

Всесвітній день посмішки, що з'явився в 1999 році, відзначається щорічно *першої п'ятниці жовтня*. Заснував його американський художник Харві Болл, винахідник смайлика. **Девізом дня стала фраза: «Зроби добре діло. Допоможи хоча б одній людині посміхнутися»**. Це свято завжди випадає на п'ятницю, яка вже викликає посмішки, адже попереду два вихідних дні. Оскільки жовтень у багатьох людей є початком сезонної депресії, день посмішки має її прогнати. Необхідно просто посміхнутися рідним, друзям, колегам на роботі, комусь по дорозі.

4 жовтня – Всесвітній день тварин (*World Animal Day*)

Цей важливий день було встановлено на конференції екологів у Флоренції в 1931 році. Датою святкування визначили **4 жовтня – день пам'яті святого Франциска Ассізького, покровителя та захисника всіх тварин**. Мета – звернути увагу суспільства на проблеми захисту прав тварин, умови їх утримання та благополуччя. Загрози життю тварин є різноманітними: люди руйнують місця їх проживання, зловживають природними ресурсами, займаються браконьерством і незаконною торгівлею, що призводить до зникнення цілих видів. Особливо актуальний цей день під час війни, коли багато тварин страждають від обстрілів.

Тиждень захисту тварин проводять щорічно впродовж першого повного тижня жовтня, отже, у 2025 році **6 – 12 жовтня**. Постійний комітет IVSA з благополуччя тварин (SCAW) – засновник свята – допомагає охочим організовувати заходи, щоб навчити людей любити тварин, ставитися до них із повагою, адже зберігаючи тварин, людина робить свій внесок у збереження самого людства.

4 – 8 жовтня – Всесвітній тиждень космосу (*World Space Week*)

Генеральною Асамблеєю ООН 11 лютого 2000 року Резолюцією A/RES/54/68 було проголошено період з 4 до 10 жовтня Всесвітнім тижнем космосу. Це глобальне свято об'єднує людей з усього світу навколо ідеї дослідження та освоєння космосу. **Мета тижня** – показати внесок космічної науки й техніки в покращення умов життя людини. Саме 4 жовтня 1957 року був запущений перший штучний супутник Землі «Супутник-1», який відкрив шлях до дослідження космічного простору, а 10 жовтня 1967 року набрав чинності Договір про космічний простір.

5 жовтня – Всесвітній день учителів (*World Teachers Day*)

Цей день є символом єднання зусиль у сфері освіти на глобальному рівні. ЮНЕСКО проголосила 5 жовтня Всесвітнім днем учителів у 1994 році. Саме цього дня 1966 року в Парижі відбулася Спеціальна міжурядова конференція, скликана ЮНЕСКО, на якій були розглянуті питання щодо статусу вчителів. У співпраці з МОП було прийнято важливий документ із переліком постанов про підвищення статусу педагога в інтересах якісної освіти – Рекомендацію ЮНЕСКО/МОП «Про становище вчителів».

Всесвітній день учителів зарахований до системи міжнародних днів Організації Об'єднаних Націй (ООН). Відзначають його понад 100 країн світу. **Мета свята** – висловити подяку всім, хто щоденно самовіддано працює заради розвитку освіти й просвітництва, навчання та виховання майбутніх поколінь.

5 жовтня – День працівників освіти (День учителя України)

*Міжнародна назва: **Day of the Teacher of Ukraine***

Першої неділі жовтня в незалежній Україні «на підтримку ініціативи працівників освіти» День працівників освіти офіційно почали відзначати в 1994 році згідно з Указом Президента України від 11 вересня 1994 року № 513/94 «Про День працівників освіти». *Це особливе професійне свято, присвячене всім працівникам освіти, важлива подія в житті освітньої спільноти України.* Тому має широке визнання – святкується не тільки вчителями та викладачами, але й учнями, їхніми батьками, студентами й усіма працівниками, причетними до освіти.

5 жовтня – День територіальної оборони України

*Міжнародна назва: **Day of Territorial Defense of Ukraine***

Щороку першої неділі жовтня, згідно з Указом Президента України від 30.10.2020 [№ 417/2020](#), відзначається День територіальної оборони. Ця подія була започаткована, щоб підкреслити важливість забезпечення національної обороноздатності та територіальної цілісності країни. Переможне завершення війни з РФ та збереження територіальної цілісності України є одними з найважливіших пріоритетів державної політики. Цей день – символ відданості, героїзму та патріотизму, єднання громадян у боротьбі за свободу та незалежність. **Мета проведення** – вшанування загиблих захисників, а також тих, хто вибирає служіння Батьківщині, готовий захищати її.

6 жовтня – Всесвітній день охорони місць проживання / Всесвітній день охорони оселищ (*World Habitat Day*)

Мета цього дня – нагадати про необхідність захисту не тільки флори та фауни, а й у першу чергу середовища їх існування. Цей день був започаткований у 1979 році в рамках Конвенції про охорону дикої фауни та флори і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції), у якій вміщено положення про збереження місць проживання, охорону флори та фауни, про методи полювання, знаряддя лову, які підлягають забороні.

Повномасштабне російське вторгнення в Україну завдало великої шкоди дикій природі. Під загрозою знищення перебувають 200 територій Смарагдової мережі, які мають важливу роль для захисту біорізноманіття. Ареали деяких рідкісних видів і оселищ опинились у зоні бойових дій, що загрожує їхньому існуванню.

6 жовтня – Міжнародний день лікаря (*International Doctors Day*)

За ініціатииви Всесвітньої організації охорони здоров'я *першого понеділка жовтня* відзначають **професійне свято – Міжнародний день лікаря – День солідарності й активних дій лікарів усього світу**. Мета – висвітлити неоціненний внесок працівників охорони здоров'я в благополуччя та процвітання кожної країни. У цей день вітають тих, хто присвятив своє життя служінню людському здоров'ю. Відзначається він за підтримки Міжнародного Комітету Червоного Хреста, Мальтійського ордену та ЮНІСЕФ. У 1971 році в Парижі була створена міжнародна гуманітарна організація «*Medecins Sans Frontieres*» («Лікарі без кордонів»). У 1999 році за свою роботу вона отримала Нобелівську премію миру й продовжує рятувати здоров'я та життя людей у кризових ситуаціях. Медичні працівники України впродовж багатьох років завжди героїчно рятують життя наших захисників, а також цивільного населення в умовах воєнних дій країни-агресора.

8 жовтня– День художника (*Міжнародна назва: Day of the Artist of Ukraine*)

Щорічно *другої неділі жовтня* митці України відзначають своє професійне свято – День художника, згідно з Указом Президента від 09.10.1998 № 1132/98. Це важлива подія як для представників творчих професій, так і для всіх, хто цінує мистецтво й культуру рідної країни.

Вишуканий живопис, віртуозна графіка, майстерна пластика – невід'ємна частина національної культури, джерело духовного розвитку та задоволення естетичних потреб українського суспільства. Творчі досягнення художників свідчать про потужний потенціал народу, сприяють створенню позитивного іміджу України у світі.

Найвідоміші українські художники: Катерина Білокур, Нікіта Кадан, Анатолій Криволап, Іван Марчук, Оксана Мась, Олександр Ройтбурд, Олег Тістол, Ілля Чичкан та інші. Українські майстри пензля та різця є авторами творів, які стали частиною золотого фонду світового образотворчого мистецтва.

9 жовтня – 140 років від дня народження Володимира Юхимовича Свідзінського (1885 – 1941), поета, перекладача, літературознавця, представника «Розстріляного Відродження»

Один із найвизначніших українських поетів ХХ століття Володимир Свідзінський у **1925 – 1941 роках працював у Харкові літературним редактором у журналах і газеті, займався науковою роботою**. Писав ліричні вірші та балади, автор поетичних збірок: «Ліричні поезії», «Вересень», «Поезії», перекладів з античних літератур, французької, німецької та польської поезії, наукових розвідок із мистецтва. Основна частина його доробок – лірика,

балади, віршовані казки – залишалась у рукописах, але всі вони згоріли під час жорстокого вбивства-страсти поета в 1941 році. Реабілітований 1964 року. Перше повне видання творчої спадщини з'явилося лише у 2004 році. А 2011 року видавництво «Смолоскип» у серії «Розстріляне Відродження» запропонувало увазі читачів поетичний доробок Володимира Свідзінського – «Вибрані твори». Крім оригінальної авторської спадщини, видання містить літературно-критичні статті та спогади, присвячені поетові, а також бібліографію та цікаві фотоматеріали.

11 жовтня– Міжнародний день дівчаток ***(International Day of the Girl Child)***

Це міжнародне свято було проголошено Резолюцією 66/170 Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 19 грудня 2011 року й відзначається щорічно 11 жовтня. **Мета** – привернути увагу до дискримінації дівчат у різних країнах, підвищити обізнаність про їх нерівність, незахищеність, соціальну несправедливість, із якими вони стикаються.

11 жовтня – Європейський день донорства та трансплантації органів

Відзначається *другої суботи жовтня*, запроваджений Радою Європи в 1996 році. Це день пошани тим, хто готовий поділитися своєю кров'ю, органами чи тканинами заради порятунку інших людей. **Мета** – підвищити обізнаність про важливість донорства органів, тканин і клітин як способу поліпшення та порятунку чийогось життя.

12 жовтня– День професійних спілок України

Другої неділі жовтня відзначають День професійних спілок України. **Мета проведення** – визнання важливої ролі профспілкових організацій у захисті та обстоюванні прав робітників установ, підприємств і організацій.

Ідея події виникла у 2017 році. Відповідно до «Нарисів історії профспілкового руху в Західній Україні 1817 – 1939 рр.», перша профспілкова організація була створена восени 1817 року – «Товариство взаємної допомоги членів друкарської справи» у приватній друкарні поліграфіста австро-німецького походження Корнелія Піллера.

На Міжнародній науково-практичній конференції з нагоди 200-річчя від дня створення першої профспілкової організації в українських землях була висунута ідея відзначати «День професійних спілок України» щорічно другої неділі жовтня.

15 жовтня–Міжнародний день сільських жінок ***(International Day of Rural Women)***

Ідея святкування Дня сільських жінок уперше була ініційована в 1995 році на IV Жіночій конференції ООН у Пекіні. **Міжнародний день установлений** Резолюцією № 62/136 Генеральної Асамблеї ООН 18 грудня 2007 року. **Мета** – акцентувати увагу на багатогранному значенні жінок із сільської місцевості в суспільстві. Згідно з даними ООН, понад 25% населення планети становлять

сільські жінки, які виробляють більше половини обсягу всього світового продовольства, забезпечують мешканців власної держави та зарубіжних країн корисними продуктами харчування. Водночас через гендерну нерівність саме жінки становлять більшу частку серед бідного населення планети.

В Україні у 2001 році була заснована Всеукраїнська суспільна організація «Спілка сільських жінок України». Наразі міжнародні організації спільно з українським бізнесом і владою проводять заходи, спрямовані на допомогу сільським жінкам, зокрема їх залучення до реалізації цілей сталого розвитку.

15 жовтня – 130 років від дня народження Володимира Зеноновича Гжицького (1895 – 1973), письменника, публіциста, перекладача, мемуариста

Із [1919](#) року Володимир Гжицький *працював у [Харкові](#), навчався в Харківському інституті сільського господарства й лісництва*. Відомий як член Спілки селянських письменників *«Плуг»*, а потім, як виходець із Галичини, – організації «Західна Україна». Літературну творчість починав як *поет* і драматург: поетична збірка «Трембітині тони» ([1924](#)), драматичні твори для дітей, які успішно ставили в Харкові: «По зорі» (1925), «Вибух» (1927), п'єса «Наступ» на тему класової боротьби на селі часів колективізації (1931). Та найбільше талант письменника розкрився як прозаїка. Повість «Муца» (1928), роман «Чорне озеро» (1929, нова редакція 1957), збірка оповідань «Цісарське право», роман «Захар Вовгура» ([1932](#)) привернули увагу читачів.

У 1934 році безпідставно був звинувачений у контрреволюційній діяльності, заарештований, відбував покарання в таборах у республіці Комі. Реабілітований 1956 року. Після повернення написав автобіографічну трилогію «У світ широкий» (1960), «Великі надії», «Ніч і день» (обидві 1963). Перші дві частини трилогії – романи про шлях молодого людини – Миколи Гаєвського, українця з Галичини. Письменник відтворив долю героя від початку Першої світової війни, провів його через перебування в австрійській армії, в УГА. Художню автобіографію продовжив у творі «Ніч і день» про табірне жахіття. Автору вдалося викликати враження повної незахищеності героя та знецінення людського життя в умовах безпрецедентного в історії людства беззаконня, політичного цинізму, злочину перед мільйонами людей. Також відомими є його історичні романи «Опришки» (1962) і «Кармелюк» (1971), автобіографічна повість «Слово честі» (1968), твори для дітей та про природу.

16 жовтня – Всесвітній день здорового харчування (*World Food Day*)

Це свято відзначають щорічно в понад 50-ти країнах світу, адже харчування є одним із найбільш значущих аспектів здорового способу життя. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 80 відсотків усіх захворювань певною мірою пов'язані з їжею, а 40 відсотків із них безпосередньо пов'язані з харчуванням людини. **Мета проведення заходів цього дня** – поширення інформації та підвищення свідомості людей щодо важливості здорового

харчування; залучення уваги громадськості до проблем харчування в сучасному суспільстві.

МОЗ України 8 грудня 2018 року ухвалило Правила здорового харчування, дотримання яких допоможе почуватися краще, а також запобігти розвитку багатьох захворювань.

16 жовтня – Всесвітній день хліба (*World Bread Day*)

Свято хліба засновано у 2006 році з ініціативи Міжнародного союзу пекарів і пекарів-кондитерів. Саме 16 жовтня 1945 року було створено Продовольчу й сільськогосподарську організацію ООН, яка займалася вирішенням проблем розвитку сільського господарства та його виробництва. **Мета цього свята** – підвищення обізнаності про значення хліба в житті людей; відзначення праці пекарів і кондитерів, які виготовляють цей важливий продукт.

Люди різних національностей завжди дбайливо, із пошаною ставилися до хліба як до свого годувальника, головної ознаки достатку та благополуччя в родині. Для хліба завжди було найпочесніше місце на столі, він був і залишається символом життя.

Історія хліба налічує кілька тисячоліть. Згідно з науковими дослідженнями, перші хлібні вироби виникли близько 8 тисяч років тому. Зовні вони виглядали як коржі, готувалися з крупи й води та випікалися на розпеченому камінні. Вважається, що перший дріжджовий хліб навчилися робити в Єгипті. Причому в старовину білий хліб в основному вживали люди з вищого стану, а чорний і сірий (через колір) вважався їжею бідноти. Лише у XX столітті люди дізналися про користь і поживність житнього та зернового хліба, тому він став користуватися більшою популярністю.

В Україні завжди з благоговінням ставилися до випікання хліба. Цей процес вважався таїнством: перед замісом тіста господиня обов'язково молилася, підходила до процесу його вимішування в гарному настрої, наспівуючи душевні пісні. І весь цей час у будинку було заборонено голосно розмовляти, лаятися, грюкати дверима. Навіть і сьогодні молодих зустрічають на порозі будинку батьки з хлібом і сіллю, а відправляючи рідних у далеку дорогу, завжди дають їм із собою окраєць хліба.

17 жовтня – Всесвітній День донорства та трансплантації органів

ВООЗ проголосила цей день із 2005 року. **Мета** – надати людям більше інформації про важливість донорства, а інколи й про життєву необхідність, бо щодня люди помирають через те, що їм не змогли вчасно пересадити органи, які б їх урятували.

Одна людина може врятувати вісім життів і поліпшити 75 інших завдяки донорству органів, крові та тканин.

17 жовтня – 140 років від дня народження Миколи Михайловича Баженова (1885 – 1962), мовознавця, літературознавця, педагога

Микола Баженов **закінчив у 1909 році Харківський університет** (нині – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна). Спочатку викладав

у харківських гімназіях, військовому училищі, потім у *Харківському інституті народної освіти* (нині – Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди). У 1937–1940 роках – *завідувач кафедри іноземних мов Харківського університету*, з 1959 року – професор.

Царина наукових інтересів: вивчення функціонування художнього слова в живому звучанні, мистецтва декламації та виразного читання. Актуальними й сьогодні є наукові праці вченого: «Г. Ф. Квітка-Основ'яненко як натхненник Миколи Гоголя: до питання про літературний вплив», «Лист до Лужницького Старця. До питання про авторство Квітки», «Предки Г. Ф. Квітки – його батьки», «Виразне читання і культура усної мови», посібник «Виразне слово. Теорія, техніка і методика читання», а також інші лінгвістичні праці, посібники для вузів, підручники для шкіл з українською мовою викладання.

20 жовтня – 100 років від дня народження Дмитра Федоровича Шкрібляка (1925 – 2008), майстра українського декоративного мистецтва

Лауреат премії імені Катерини Білокур (1995 р.), *член Спілки художників України* (з 1976 р.), *заслужений майстер народної творчості України* (2003) Дмитро Шкрібляк працював у галузі різьблення по дереву в техніці «сухої» плоскої різьби, глибокої різьби, [випалювання](#), [інкрустації](#) та [інтарсії](#). Виготовляв талановитий майстер [тарілки](#), касетки, цукорниці, боклажки, сільнички, [скриньки](#), [рахви](#), туалетні приладдя, [вази](#), мисочки, [кубки](#), альбоми, рами, кушки, кісся, декоративні щітки; палиці, топірці; столи, полиці; хрести, свічники-трійці, патериці. Іноді інкрустував свої вироби рогом, [металом](#), [бісером](#).

Великий митець презентував своїми виробами правдиве гуцульське мистецтво у світі на багатьох мистецьких виставках. Окремі його твори зберігаються в [Національному музеї українського народного декоративного мистецтва \(Київ\)](#), у [Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського](#) в [Коломиї](#) (100 робіт). Дивує в них могутнє мислення, монументальність форм, ясний високий дух.

22 жовтня – Всесвітній день людей з вадами мовлення / Міжнародний день людей, які заїкаються (*International Stuttering Awareness Day*)

Кожного року (з 1998) планета відзначає цей день за ініціативою фахівців із дослідження патології мови з Канади. Від проблем із мовленням страждають і діти, і дорослі, адже людині, обмеженій у можливості усно виражати свої думки, важко спілкуватися з оточуючими. **Мета заходів цього дня** – акцентувати увагу на проблемі людей із вадами мовлення для підтримки їх у суспільстві.

Відомо багато розладів мовлення, але одним із найпомітніших і найтяжчих вважається заїкання або логоневроз – порушення плавності, ритму та організації мовлення. За різними даними, від заїкання у світі страждає від 1 до 5% населення. Серйозно вивчати явище логоневрозу почали лише у ХХ столітті. Причина його виникнення точно не встановлена й до цього часу, хоча сучасна наука вважає, що це може бути збіг генетичних і неврологічних

особливостей, а також після інфекційних хвороб і захворювань центральної нервової системи. Тому лікування заїкання полягає в комплексній роботі різних спеціалістів – логопеда, невролога, психолога, фізіотерапевта. Саме поєднання корекційних і лікувальних методів дає позитивні результати.

23 жовтня – 110 років із дня народження Зінаїди Володимирівни Волковинської (1915 – 2010), української художниці, графіка

Працювала Зінаїда Волковинська в галузі станкового живопису та книжкової графіки, створювала плакати. Серед робіт: «Подарунок фронту» (1943), «Україна у вогні» (1945), «Сини мої» (1947), «Тарас Шевченко серед казахів» (у співавторстві з Ніною Волковою; 1954), «Ранок у Карпатах» (1982), «Осінній натюрморт» (1992).

В українських видавництвах створила багато ілюстрацій для читанок і букварів, ілюстрації до книг: «Мужики» Владислава Реймонта (1951); «Індійські народні казки» (1955); «Альпійська астра. Повість. Новели» Петра Гуріненка (1956); «Велика рідня» Михайла Стельмаха (1957); казки «Золота гора/Іван-богатир» Наталі Забіли (1960); «Крізь сльози кохання» Б. П. Степанова (1962); «Дударик» Павла Тичини (1964); «Про дідуся Тараса» Григорія Бойка (1964), «Золотий птах. Казки народів Югославії» (1966), «Царівна-жаба. Українські народні казки» (1974) та інших. Роботи художниці представлені в Сумському, Закарпатському та інших музеях України.

24 жовтня – Всесвітній день інформації про розвиток (World Development Information Day)

Відзначається щорічно з 1972 року відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН A/RES/3038 (XXVII). **Мета** – залучити увагу світової громадської думки до проблем розвитку; підвищити обізнаність молоді щодо розроблення стратегії розв'язання їх завдяки міжнародному співробітництву. **Цей день сприяє використанню ІКТ** для підтримки зусиль у сфері розвитку та підвищення обізнаності про цілі сталого розвитку.

24 жовтня – Міжнародний день Організації Об'єднаних Націй (United Nations Day)

24 жовтня 1945 року на конференції в Сан-Франциско, на підставі Хартії Об'єднаних Націй, представники 51 країни **ратифікували договір про створення ООН**. Головною метою організація проголосила підтримання та зміцнення миру й міжнародної безпеки, розвиток співробітництва між державами. Україна в числі перших підписала Статут і увійшла в групу країн-засновниць ООН. **У 1971 році на 26 сесії Генеральної Асамблеї ООН цей день було проголошено міжнародним святом (резолюція № 2782) і рекомендовано державам-членам ООН відзначати його як державне свято.**

24 жовтня – Міжнародний день дій на захист клімату (International Day of Climate Action)

Із 2009 року прогресивний світ відзначає День дій на захист клімату. *Запроваджено його у відповідь на заклик метеорологів захищати клімат, оскільки від нього залежить життя як нашого, так і майбутніх поколінь.* Однією з основних проблем на планеті є підвищення рівня парникових газів у повітрі, що провокує глобальне потепління, танення льодовиків на полюсах, повені, пожежі та інші природні катаклізми.

Також війна в Україні, спричинена російською збройною агресією, окрім людських втрат і руйнувань, має значний негативний вплив на довкілля та зміну клімату. **Мета проведення Міжнародного дня** – привернути увагу громадських організацій і політичних лідерів держав до проблеми змін клімату, які відбуваються під впливом людської діяльності. Засновники свята прагнуть донести ідею, що охорона довкілля є обов'язком кожної людини, незалежно від її фінансового стану, статусу, віку, національності та інших ознак.

25 жовтня – Міжнародний день боротьби жінок за мир

Цей день був започаткований Міжнародною демократичною федерацією жінок у 1980 році. Світове суспільство святкує його в рамках Тижня дій за роззброєння, який щорічно розпочинається з 24 жовтня.

Історія свята пов'язана з діяльністю Міжнародної демократичної федерації жінок, яка об'єднує їх для спільної боротьби проти військових дій, за мир, демократію та незалежність народів, за громадянські права жінок і матерів.

У 2000 році була прийнята Резолюція Ради Безпеки ООН «Жінки. Мир. Безпека», одним із ключових меседжів якої стало обов'язкове, постійне та цілеспрямоване включення жінок до всіх аспектів миротворчих процесів.

25 жовтня – Міжнародний день художника (International Artist Day)

Свято було *започатковано у 2004 році з метою* висвітлити внесок художників у культурний розвиток суспільства, розповісти людству про емоції та відчуття, які можна передавати за допомогою малюнків. *Ініціатор* – відомий канадський художник Кріс Мак-Клор, який пише полотна в стилі романтичного реалізму.

Міжнародний день художника – це можливість відкрити для себе творчість таких видатних митців, як Сальвадор Далі, Клод Моне, Вінсент Ван Гог, Пабло Пікассо та інших неперевершених творців картин. Також він *покликаний сприяти розвитку художнього мистецтва й підтримувати тих, хто присвятив себе творчості.*

27 жовтня – День української писемності та мови

День пам'яті Преподобного Нестора-Літописця

Завдяки мові та мисленню суспільство здатне змінювати навколишній світ. Українську мову називають солов'їною: мелодійне українське слово чарує всіх, хто його слухає або читає. Досягається це насамперед милозвучністю. Безумовно, мова для народу є його скарбницею, живою схованкою людського духу. Рідна мова утворює невидимий зв'язок між усіма поколіннями минулого

та майбутнього. Навіть коли українську мову намагалися викоринити, народ завжди зберігав і обстоював право розмовляти своєю мовою. Українські поети, художники, політичні діячі завжди зберігали й популяризували рідну мову.

Із 1997 року щорічно в Україні святкують *День української писемності та мови*. У зв'язку з реформою церковного календаря ПЦУ 2023 року подію було перенесено з 9 листопада на **27 жовтня (Указ Президента України від 28.07.2023 № 455/2023)**. Перенесення відзначення події пов'язано з переходом на новоюліанський календар, бо дата встановлення Дня української писемності та мови визначена в *день пам'яті Преподобного Нестора-Літописця*, який уклав першу редакцію середньовічного літопису «Повість минулих літ».

Особливо важливим це свято є нині – у дні повномасштабного вторгнення російських військ в Україну. Спілкування українською мовою в повсякденному житті засвідчує нашу громадянську ідентичність, захищає інформаційний простір, укріплює зв'язок поколінь. Мова є одним із вирішальних чинників національної самобутності.

27 жовтня – Всесвітній день аудіовізуальної спадщини *(World Day for Audiovisual Heritage)*

Цей Міжнародний день Організації Об'єднаних Націй установлений Резолюцією 33-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО 33 С/53 у 2005 році, відзначається щорічно 27 жовтня. **Мета проведення заходів** – підвищити обізнаність про значення та збереження звукових і аудіовізуальних документів, що дають можливість почути голоси видатних особистостей минулого та дізнатися про історії з життя людей і культур усього світу; зберегти культурну самобутність народів.

27 жовтня – Міжнародний день шкільних бібліотек *(International School Library Day)*

Бібліотеки шкіл мають власне свято, яке відзначається щорічно *четвертого понеділка жовтня*. Це свято всіх працівників шкільних бібліотек і всіх здобувачів освіти започатковане Міжнародною асоціацією шкільних бібліотек (IASL) для підвищення обізнаності про значення шкільних бібліотек і бібліотекарів у навчанні та вихованні молодого покоління.

Головна мета шкільної бібліотеки – виховання в учнів смаку до читання. Але шкільна бібліотека – це ще й серйозна дослідницька робота: від уміння знайти потрібну інформацію та знайомства з науково-популярною літературою до формування досконалих навичок взаємодії з інформаційним простором.

Міжнародний день шкільних бібліотек – важлива подія, щоб привернути увагу всього суспільства до проблем роботи шкільних бібліотек в умовах воєнної агресії та дистанційної форми навчання, перетворення їх у сучасні інформаційні центри наших дітей. Сьогодні шкільні бібліотеки є культурно-освітніми осередками, які сприяють розвитку культури читання та інформаційної грамотності серед школярів.

27 жовтня – 120 років від дня народження Тамари Михайлівни Мороз-Стрілець (1905 – 1994), письменниці, літературознавця

Тамара Мороз-Стрілець, кінооператор за фахом, *дружина класика вітчизняної літератури Григорія Косинки*, багато сил доклала до поновлення чесного імені свого чоловіка після реабілітації в 1957 році, розшуку та публікації його творчої спадщини, вивчення літературного процесу початку ХХ ст. Певний час вона працювала старшим бібліографом у [Харківській науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка](#). Досвід роботи з періодикою став корисним у процесі пошуку творів Григорія Косинки, адже знадобилося переглядати газети й журнали тих років, коли писав чоловік. Результатом її титанічної праці стали збірки Григорія Косинки «Гармонія» (1988) та «Заквітчаний сон» (1990).

Неоціненним внеском до скарбниці української культури є книга письменниці «Голос пам'яті» (1989), що містить нариси та спогади про Григорія Косинку, а також його творче оточення: В. Стефаника, О. Кобилянську, О. Вишню, П. Тичину, М. Рильського, Є. Плужника, В. Підмогильного, Т. Осьмачку, В. Касіяна, М. Заньковецьку та багатьох інших митців, які є цвітом української нації.

28 жовтня—Міжнародний день анімації (International Animation Day)

Відзначати цей день запропонувало французьке відділення Міжнародної асоціації анімаційного кіно (ASIFA) у 2002 році на честь 110-річчя першої публічної вистави анімаційної технології.

Мета свята – привернути увагу до мистецтва анімації, яка є в 3D-кінотеатрах, у ЗМІ, на телебаченні, в інтернеті, у рекламі та музичній індустрії. В анімаційному кіно застосовують різноманітні засоби, технології, вражаючі спецефекти. Ця форма мистецтва продовжує розвиватися та широко використовується для створення мультимедійних і художніх фільмів.

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників (1944)

Пам'ятний день установлений Указом Президента України від 20 жовтня 2009 року № 836. Деокупація українських земель під час Другої світової війни завершилася, коли 28 жовтня 1944 року війська вийшли на сучасний західний кордон України. *Це день вишанування всіх тих, хто переміг нацизм у роки Другої світової війни, та подяки тим, хто своєю працею наближав розгром ворога й допомагав відбудувати Україну з руїн.*

Але 24 лютого 2022 року громадянам України знову довелося стати на захист її незалежності та територіальної цілісності, тому в цей день вшановують і героїв сьогоденної російсько-української війни.

28 жовтня – 130 років від дня народження Майка Гервасійовича Йогансена (справжнє ім'я Михайло; 1895–1937), письменника, літературного критика, перекладача, журналіста, мовознавця, сценариста, представника «Розстріляного Відродження»

Майк Йогансен отримав освіту в *Третій харківській чоловічій гімназії, на історико-філологічному факультеті Харківського Імператорського*

університету (1917), учителював у школах Харкова. Він був справжнім поліглотом: знав старогрецьку, латину, німецьку та французьку, скандинавські та слов'янські мови. Самостійно вивчив англійську й іспанську. У 30-х роках ХХ століття викладав у **Харківському інституті народної освіти** загальне мовознавство.

Філолог широкого діапазону: складав граматики й словники, досліджував народний фольклор; був майстром пародій, епіграм, літературних містифікацій; працював у жанрі нарисів та «химерної прози» («Подорож ученого доктора Леонардо...»); писав літературознавчі праці («Елементарна наука віршування», «Аналіз фантастичного оповідання» та інші); працював над сценаріями для кіно; перекладав з усіх європейських мов твори Шиллера, Шекспіра, Едгара По.

Творча спадщина: поетичні збірки («Д'горі», «Ясен», «Крокове коло»), оповідання «17 хвилин», «Майборода», для дітей («Жабка», «Кіт Чудило», «Собака Джек», «Хитра качка», «Старий веpr», «Собака Джан» – про природу, типову чи незвичну поведінку тварин, яку помічало гостре, спостережливе око письменника); написав першу частину автобіографічного роману «Югурта», який було конфісковано цензурою. Написати другу частину письменник не встиг: 18 серпня 1937 року Майка Йогансена заарештували за сфабрикованим звинуваченням і розстріляли 27 жовтня. А 28 березня 1958 року письменник був повністю реабілітований.

30 жовтня – 200 років від дня народження Дмитра Івановича Безперчого (1825–1913), художника, графіка, педагога

Український художник і педагог Д. І. Безперчий **понад 40 років викладав малювання в училищах і школах Харкова**, брав активну участь у відкритті Харківського міського художньо-промислового музею (1886).

Поширену інформацію про видатного художника буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

31 жовтня – Міжнародний день економії (International Savings Day)

Країни світу щорічно 31 жовтня відзначають цей день. **Ідея його святкування** виникла у вчених-екологів, які вирішили **привернути увагу громадськості до проблеми неефективного використання природних ресурсів**. Один із головних принципів економії – збереження енергії. Але економія не обмежується тільки заощадженнями. Вона охоплює такі поняття, як економія часу, сил, енергетичних ресурсів, ставлення до речей, природних скарбів, корисних копалин. Тому цей день спонукає замислитися над своїм впливом на навколишнє середовище та зрозуміти, як важливо зберегти нашу планету для майбутніх поколінь.

31 жовтня – Міжнародний день Чорного моря (International Black Sea Day)

Саме в цей день 1996 року уряди причорноморських країн підписали «Стратегічний план дій із відновлення та захисту Чорного моря» – дуже

важливий природоохоронний документ. **Мета проведення свята** – можливість привернути увагу до екологічних проблем, що склалися в регіоні. За даними дослідження було встановлено жахливий стан і забрудненість води сміттям, переважно пластиковими відходами, а особливо після наслідків російської збройної агресії в Україні.

Використані джерела:

1. Жовтень : свята та події. URL : <https://daytoday.ua/zhovten-svyata-ta-podii/>
2. Міжнародні дні ООН. URL: : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%9E%D0%9E%D0%9D#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%9E%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8FD0%B4%D0%BD%D1%8F .
3. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024-2025 роках: Постанова Верховної Ради України від 21.12.2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245200.html

Матеріали підготовлені:

Жеребкіною З. Г., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г. М., бібліотекарем,
Писаренко Т. І., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»